

بسم الله الرحمن الرحيم

اندیشه اسلامی ۱

توضیح: با عرض سلام و ادب و احترام به حضور دانشجویان گرامی و آرزوی سلامت توام با موفقیت برای شما دوستان، آنچه تقدیم حضورتان می شود تنها چکیده ای از رئوس مهم دروس است و لذا لازم است دانشجویان عزیز متن کتاب درسی را مطالعه فرمایند.

درس اول: انسان شناسی

جلسه دوم: مروری بر درس گذشته

اهمیت درس اندیشه اسلامی

۱- جنبه فردی

-انسان همان چیزی است که می اندیشد. -انسان=حیوان ناطق...پس مهم ترین تفاوت میان انسان و حیوان در قدرت اندیشه اوست.

-وجه تمایز میان افراد صالح و غیرصالح در اندیشه و اعتقاد آنهاست. مثل امام حسین(ع) و یزید

-اهمیت تعقل و خرد ورزی در زندگی انسان: تمامی انتخابهای انسان در زندگی بر اساس اندیشه او صورت می گیرد.

- راه برون رفت از تمامی بحران ها داشتن اندیشه اسلامی است. اعتقاد به خدا و معاد چهره انسان را دگرگون می کند.

مثال: مشکلات زندگی و ایستادگی و کم نیابردن-مساله توکل

خود کشی -تنزل در حد حیوانات

-داشتن اندیشه اسلامی برای انسان لذت بردن از زندگی را بدنبال دارد.

۲- جنبه اجتماعی

- داشتن شرافت و عزت نفس (امام حسین (ع) فرمود: انی لاری الموت الاالسعاده و الحیات مع الظالمین الا برما ترجمه: همانا من مرگ را جز سعادت و زندگی با ستمکاران را جز نگون بختی نمی بینم. این دیدگاه امام حسین (ع) به خاطر اندیشه والای ایشان است)

- پرهیز از ظلم و ستم کردن

- افتادن در دام شهوات و تجاوز و تعدی به حقوق دیگران

نتیجه: اندیشه انسان سرنوشت فردی او و حتی کل اجتماع را رقم می زند. (ان الله لا یغیر ما بقوم حتی یغیروا ما بانفسهم..)

فصل اول: چیستی انسان

خود شناسی:

۱- از مهم ترین مسائل انسان مساله خود شناسی است.

۲- انسان از جهات مختلف موضوع شناخت و علوم مختلف است مثل روان شناسی-جامعه شناسی-تاریخ- اخلاق-- پزشکی-اندام شناسی و آناتومی-زیست شناسی-بیوشیمی

۳- **منظور از شناخت انسان** شناخت امکانات و استعدادهایی است که در او برای رشد و تکامل نهاده شده است و اگر انسان با تفکر و تامل در خود این استعدادها را بشناسد بهتر می تواند سرمایه های وجودی خود را به کمال برساند.

در آیات فراوانی از قرآن کریم و روایات معصومین (علیهم السلام) بر اهمیت خودشناسی تاکید شده است. به لحاظ تاریخی هم اندیشمندان در طول تاریخ به اهمیت خودشناسی سفارش نموده اند. بر سردر معبد دلفی نوشته بودند: خودت را بشناس- فلاسفه نیز همچون سقراط خودشناسی را یکی از ضروریات زندگی بشر دانسته اند.

الف) به لحاظ تاریخی: سردر معبد دلفی نوشته شده است: خود را بشناس

ب) به لحاظ فلسفی:

سقراط حکیم: از نظریات اساسی او بوده

ایمانوئل کانت: انسان قبل از هر چیز باید به ارزیابی و شناخت دقیق توانایی شناخت خود پردازد.

ج) به لحاظ دینی:

آیات: فلینظر الانسان مم خلق یعنی انسان باید بنگرد که از چه چیزی آفریده شده است- یا ایهاالذین امنوا علیکم انفسکم یعنی ای کسانی که ایمان آورده اید بر شما باد (شناخت) خودتان...

روایات: امام علی (ع): کسی که به خود شناسی دست یابد به بزرگترین سعادت و کامیابی رسیده است.

دلایل عقلی در ضرورت خودشناسی :

در ضرورت خود شناسی ۴ دلیل عقلی عمده را ذکر کرده اند :

۱- **مقدمه کمال انسانی :** اگر آدمی قبل از هر چیز خود را بشناسد بهتر می تواند از سرمایه های وجودی خود بهره ببرد و آنها را شکوفا سازد. اینکه تفاوت انسان با سایر حیوانات چیست و یا اینکه آیا وجود او محدود به بدن فانی دنیوی است و یا علاوه بر بدن مادی ، روحی متعالی نیز دارد در تکامل هر چه بیشتر انسان نقشی اساسی دارد.

۲- **پیش درآمد جهان شناسی :** شناخت جهان : تعامل انسان با جهان خارج از خود

من می بینم آیا من در این تعامل سهم بیشتری دارد یا سهم اساسی برای جهان خارج است یا هردو؟ پاسخ این سوال در خود شناسی نهفته شده است. انسان باید اول قوا و ابزارهای شناخت خود و مرزهای گسترده آنرا بشناسد تا بعد به شناخت جهان دست یابد

امام علی(ع) : کیف يعرف غیره من یجهل نفسه یعنی کسی که خود را نمی شناسد چگونه غیر خود را تواند شناخت؟

من عرف نفسه کان لغيره اعرف ومن جهل نفسه کان بغيره اجهل

۳- **مقدمه خداشناسی :**

۱- فطرت آدمی با معرفت خدا عجین است پس دعوت به خودشناسی در واقع دعوت به خداشناسی است.

۲- انسان موجودی وابسته و به اصطلاح فلسفی ممکن الوجود است. خودشناسی سبب درک هر چه بیشتر این وابستگی می شود.

۳- ساختار پیچیده انسان به ناظمی حکیم و علیم دلالت می کند.

۴- **حلال مشکلات انسان :** بسیاری از مشکلات روحی و روانی و اخلاقی و فکری انسان ناشی از عدم خودشناسی است.